

Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp 2021-24

Programmaplan Actielijn 3:

inzet ontwerp bij lokale en regionale initiatieven

01 februari 2021

**stimuleringsfonds
creatieve industrie**

inhoudsopgave

inleiding

- 1. opzet**
- 2. open oproepen**
- 3. impact versterkende activiteiten**
- 4. governance**
- 5. planning en begroting**

bijlage 1: regeling open oproep

bijlage 2: meerjarenbegroting

inleiding

Er gaat de komende jaren in Nederland veel veranderen, in een hoog tempo. Denk aan het bouwen van een miljoen nieuwe woningen, mobiliteitsopgaven, het vinden van ruimte voor de opwekking van duurzame energie, de aanpassing aan een veranderend klimaat, de ontwikkeling van een circulaire economie en de omschakeling naar kringlooplandbouw. De veranderingen vinden plaats in onze directe leefomgeving - in buurten, dorpen, steden, infrastructuur en landschappen – en hebben daarmee grote invloed op ons dagelijks leven. Met de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) biedt het Rijk een langetermijnvisie op deze veranderingen en de toekomstige leefomgeving in Nederland.

De NOVI staat voor een nieuwe aanpak van vraagstukken in de fysieke leefomgeving. Actuele transitieopgaven vragen om het vinden van oplossingen, waarbij aspecten van economische ontwikkeling, wonen, mobiliteit, reductie van stikstofemissies, herstel van biodiversiteit en beheer van erfgoed zoveel mogelijk hand in hand gaan. De transitieopgaven vragen bovendien meer ruimte dan beschikbaar is in ons land. En dat maakt een nieuwe, meer geïntegreerde werkwijze meer dan noodzakelijk. Ruimtelijk ontwerp kan een belangrijke bijdrage leveren de grote transitieopgaven ruimtelijk in te passen en daarmee kwaliteit van onze leefomgeving te vergroten.

Om de inzet van ruimtelijk ontwerp te versterken lanceerde het Rijk het *Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp 2021-2024*, een vierjarig stimuleringsprogramma. Het programma sluit thematisch aan bij de NOVI en maakt onderdeel uit van cultuur- en erfgoedbeleid. De uitvoering van het programma vindt plaats langs vijf actielijnen.

- Actielijn 1: de ontwerpagenda
- Actielijn 2: goed opdrachtgeverschap bij het Rijk
- Actielijn 3: inzet ontwerp bij lokale en regionale initiatieven
- Actielijn 4: versterken van competenties
- Actielijn 5: een ontwerpdialog

Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie geeft met een nieuw stimuleringsprogramma voor lokale en regionale initiatieven uitvoering aan actielijn 3. Dit stimuleringsprogramma heeft als doel een integrale en adaptieve aanpak van ruimtelijke transitieopgaven op lokaal en regionaal niveau te bevorderen. Het stimuleert lokale en regionale samenwerking in de aanpak van complexe ruimtelijke opgaven met inzet van ontwerpkracht.

Het Stimuleringsfonds geeft uitvoering aan het programma vanuit een onafhankelijke positie. De doelstellingen van het Stimuleringsfonds in de periode 2021-2024 zijn hieronder beschreven. De activiteiten van het Stimuleringsfonds binnen het *Actieprogramma Ruimtelijk Ontwerp 2021-2024* dragen met name bij aan doelstelling 2 en 6: 'het stimuleren van experiment en onderzoek' en 'het bevorderen van ontwerpkracht bij grote maatschappelijke opgaven, inclusief ruimtelijk-erfgoedopgaven'.

Doelstellingen Stimuleringsfonds Creatieve Industrie 2021-2024

1. Bevorderen van de ontwikkeling van artistieke kwaliteit;
2. Stimuleren van experiment en onderzoek;
3. Bevorderen van talentontwikkeling;
4. Bevorderen van een gezonde en vernieuwende ontwerpinfrastructuur;
5. Ondersteunen van reflectie en debat;
6. Bevorderen van ontwerpkracht bij grote maatschappelijke opgaven, inclusief ruimtelijk-erfgoedopgaven; en
7. Versterken van de internationale positie van de ontwerpdisciplines.

1. opzet

doelgroep

Het stimuleringsprogramma stimuleert op regionaal en lokaal schaalniveau met ontwerpkracht nieuwe samenwerkingen tussen gemeenten, provincies, waterschappen, gebiedsontwikkelaars, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties, ondernemers, (collectieven van) burgers en diverse andere actoren.

Het richt zich op vernieuwers, die op onderzoekende wijze samen willen werken aan de complexe ruimtelijke opgaven van deze tijd. Ruimtelijk ontwerp kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Want om te weten waar je heen wilt, helpt het om te weten wat je zou kúnnen willen. En om te weten wat je zou kúnnen willen, helpt het om daar een beeld van te zien. Dat is waar ontwerpers bij uitstek bij kunnen helpen - en wat we ook wel 'ontwerpkracht' noemen.

projecten

Met financiële ondersteuning van projecten biedt het stimuleringsprogramma aan een selecte groep vernieuwers de ruimte om met concrete opgaven in de leefomgeving aan de slag te gaan. Coalities van partijen worden daarvoor uitgenodigd om samen met ontwerpers verdiepend ontwerpend onderzoek uit te voeren naar specifieke transformatieopgaven, zonder dat sprake is van regulier opdrachtgeverschap.

Ontwerpend onderzoek betreft een methodiek van onderzoek, gericht op de ontwikkeling van nieuwe ruimtelijke visies en ontwerpvoorstellen voor de toekomst. Het geeft antwoord op de vraag hoe je co-creatie kunt realiseren met betrokken burgers, ondernemers, deskundigen, organisaties en overheden. Hoe je vragen voortdurend kunt aanscherpen, herinterpreteren of zelfs herdefiniëren. Hoe je economische, maatschappelijke en ruimtelijke afwegingen kunt samenbrengen. Hoe je vanuit een veelheid van belangen tot nieuwe toekomstperspectieven kunt komen.

Het ontwerpend onderzoek richt zich altijd op het gemeenschappelijk belang, en vraagt om commitment en inzet van partijen voorbij individuele (organisatie)belangen. Het vraagt ook om ruimte: ruimte voor verkenning, ruimte voor co-creatie en ruimte voor nieuwe invalshoeken. Zonder daarbij het resultaat uit het oog te verliezen.

Het ontwerpend onderzoek resulteert in relevante, kwalitatieve kennisontwikkeling op specifieke ruimtelijke transitieopgaven, die leidt tot nieuwe perspectieven. Voor de werving en selectie van onderzoeksprojecten wordt gebruik gemaakt van het instrumentarium van de Open Oproep. Nadere toelichting op het instrumentarium treft u aan in paragraaf 2 *open oproepen*.

impact

Naast financiële ondersteuning voor individuele projecten bestaat het stimuleringsprogramma uit een samenhangend geheel van activiteiten om de individuele projectresultaten aan elkaar te verbinden en daar meer algemene lessen uit te trekken. Dit heeft als doel de impact van de individuele projecten te vergroten.

De ambitie is om met een samenhangend geheel van activiteiten in vier jaar een sterk netwerk van koplopers en vernieuwers in het ruimtelijk domein te bouwen. Bijvoorbeeld door onderlinge kennisdeling van het netwerk te faciliteren. Deze kennisdeling richt zich nadrukkelijk niet alleen op

de specifiek ontwikkelde ontwerp oplossingen, maar ook en soms met name op de kennisontwikkeling over ontwerpmethodiek. Individuele projectresultaten zullen daarbij als voorbeeld dienen en kennis vergroten over de nieuwe ontwerp praktijken voor gebiedsontwikkeling binnen het netwerk.

Het netwerk is daarnaast van groot belang voor de verankering van deze nieuwe werkwijzen bij een bredere groep van stakeholders, na afloop van de looptijd van het programma. Zo kan het stimuleringsprogramma ook de meer structurele inzet van ontwerp bij transitieopgaven bevorderen. Binnen deze programmaliijn wordt daarom specifiek geïnvesteerd in communicatief beleid en impactmanagement. Zo zal het Stimuleringsfonds zal voor de actieve bundeling en verspreiding van programmaresultaten een impactmanager aanstellen. De impactmanager draagt bij aan verbreding en versterking van het netwerk van programmapartners, onderhoudt contact met de projectbetrokkenen, signaleert kansen voor het actief delen van programmaresultaten, en benadert hiervoor de juiste partijen. Nadere toelichting op het communicatieplan en impact management treft u aan in paragraaf 3 *impact versterkende activiteiten*.

Het Stimuleringsfonds zal in opbouw en ondersteuning van het netwerk samenwerken met een groot aantal programmapartners, die in de uitvoering van het programma verschillende rollen vervullen: van inhoudelijke verrijking tot brede kennisdeling en activering van specifieke doelgroepen. Voor het schrijven van dit programma is een krachtenveldanalyse gemaakt dat een eerste inventarisatie biedt van het brede netwerk van potentiële samenwerkingspartners. In paragraaf 3 lichten we een aantal mogelijke samenwerkingsverbanden voor de verschillende impact versterkende toe. Nadere invulling van het krachtenveld vindt plaats op basis van de thematiek en ritmiek van de open oproepen.

Het Stimuleringsfonds maakt in de uitvoering van het stimuleringsprogramma gebruik van de kennis en methodieken die zij de afgelopen acht jaar heeft opgebouwd in de uitvoering van verschillende programma's op thema's als de *Leeromgeving van de Toekomst*, *Designing a community of care*, *Anders Werken aan dorp, stad en land* en *Erfgoed & Ruimte*.

Het voorliggende programmaplan biedt nadere toelichting op het instrumentarium van open oproepen, impactversterkende activiteiten, governance, fasering en begroting van het stimuleringsprogramma.

2. open oproepen

Voor de uitvoering van het stimuleringsprogramma wordt gebruik gemaakt van het instrumentarium van de open oproep van het Stimuleringsfonds. Met een open oproep nodigt het Stimuleringsfonds coalities van ontwerpers, lokale en regionale overheden, waterschappen, gebiedsontwikkelaars, maatschappelijke organisaties, ondernemers, (collectieven) van burgers en/of kennisinstellingen uit om nieuwe samenwerkingen aan te gaan en gezamenlijk projectvoorstellen in te dienen, die op de uitdieping van een nader omschreven ontwerpogave zijn gericht.

Een open oproep biedt de mogelijkheid specifieke opgaven bij een gericht publiek te agenderen. De tekst van een open oproep biedt daartoe een thematische beschrijving van een helder afgebakende ruimtelijke ontwerpogave. Om een diversiteit aan mogelijke invalshoeken op de ontwerpogave te stimuleren, zullen in de tekst van de open oproep verschillende aspecten van de ontwerpogave nader gespecificeerd worden. Te denken valt bijvoorbeeld aan de transformatieopgave van binnenstedelijke centra die met leegstand kampen, waar kansen liggen voor nieuwe combinaties van wonen en werken, maar ook voor groene verstedelijking, en meer duurzame vormen van mobiliteit. Of op een groter schaalniveau aan de ontwikkeling van nieuwe circulaire productielandschappen, waar economisch groeipotentieel, toename van biodiversiteit, duurzame voedselproductie en de energietransitie mogelijk hand in hand kunnen gaan. Met een overkoepelend hoofdthema en verschillende samenhangende subthema's nodigen de open oproepen uit tot een integrale aanpak van dergelijke ontwerpogaven.

De open oproepen van het stimuleringsprogramma sluiten thematisch aan één of meer van de vier prioriteiten zoals vastgesteld in de NOVI:

1. Klimaatadaptatie en energietransitie
2. Duurzaam economisch groeipotentieel
3. Sterke en gezonde steden en regio's
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van landelijk gebied

Het programma start op 1 januari 2021. Per jaar schrijft het Stimuleringsfonds 2 open oproepen uit. Een open oproep biedt ruimte aan circa 12 tot 16 langlopende projecten. Een open oproep die in het voorjaar gelanceerd wordt, sluit in het najaar. Een open oproep die in het najaar gelanceerd wordt, sluit in het voorjaar. Elke open oproep staat daarmee circa 6 maanden open voor deelname.

0-fase

Een open oproep kent meerdere fases. Direct na lancering van de open oproep biedt het fonds met een startsubsidie van maximaal € 5.000,- de mogelijkheid tot financiële ondersteuning bij het opstellen en uitwerken van projectaanvragen in aanloop op de open oproep. Een startsubsidie stelt initiatiefnemers in staat om de kansen te verkennen voor samenwerking met partijen uit verschillende sectoren, en een uitgewerkt projectvoorstel op te stellen voor de desbetreffende open oproep. Beoordeling vindt plaats door medewerkers van het Stimuleringsfonds en geschiedt op volgorde van binnenkomst.

eerste fase

De beoordeling van de eerste fase van een open oproep heeft de vorm van een tender: dit betekent dat binnen het beschikbare budget een aantal voorstellen boven de andere wordt verkozen. De

behandeling en beoordeling van de ingediende voorstellen vinden plaats binnen de kaders van het [reglement van de open oproep van het Stimuleringsfonds](#) (bijlage 1).

Beoordeling en selectie vindt plaats door een onafhankelijke adviescommissie met relevante expertise op het gebied van ontwerp en specifieke doelstelling van de open oproep. Het stimuleringsfonds is verantwoordelijk voor het samenstellen en aanstellen van adviescommissies.

Werkwijze van de te ondersteunen projecten betreft een ontwerpend onderzoek waarin onder begeleiding van ontwerpers nieuwe wegen en mogelijkheden worden verkend vanuit de praktijk en in samenwerking met gebruikers.

De eerste fase richt zich op het starten van een ontwerpend onderzoek, het versterken van nieuwe samenwerkingsverbanden met andere sectoren buiten de creatieve industrie, het introduceren en gezamenlijke opstarten van nieuwe werkwijzen en leidt tot nieuwe inzichten en ontwerpvoorstellen.

Projectvoorstellen bieden in ieder geval inzicht in:

1. de vraagstelling van het onderzoek;
2. de aanpak van het voorgestelde onderzoek;
3. betrokken partijen en hun expertise.

De specifieke randvoorwaarden en criteria van een open oproep worden per open oproep vastgesteld in de open oproep tekst. Cofinanciering vanuit de samenwerkende partijen is altijd verplicht en kan bestaan uit interne tijdsinvestering van de samenwerkingspartners. De projecten hebben per fase een looptijd van maximaal twee jaar.

De aanvragende partij (hoofdaanvrager) is projectverantwoordelijk voor de uitvoering van het ontwerpend onderzoek en werkzaam in een voor de open oproep relevante discipline binnen de creatieve industrie. Samenwerkende partijen – zoals lokale of regionale overheden, waterschappen, gebiedsontwikkelaars, bedrijven, maatschappelijke organisaties, (collectieven) van burgers en/of kennisinstellingen – treden op als mede-aanvrager.

Per project is er een gealloceerd subsidiebedrag beschikbaar voor de uitvoering van ontwerpend onderzoek en kennisdeling. In de eerste fase is er € 30.000,- per project beschikbaar voor een eerste fase van uitvoering, waarvan € 25.000,- voor kennisontwikkeling (ontwerpend onderzoek) en € 5.000,- voor kennisdeling.

vervolgfase

Doel van de vervolgfase is om ontwerpkracht in te zetten voor doorontwikkeling van de resultaten uit de eerste fase van onderzoek. De vervolgsubsidie ondersteunt de uitwerking en verdieping van ontwerpresultaten en helpt bestaande systemen te herdefiniëren of opnieuw in te richten. Voor alle projecten die de eerste fase hebben doorlopen reserveert het fonds het maximum budget van € 40.000,- voor een vervolgfase, waarvan € 35.000,- voor verdieping van de kennisontwikkeling (ontwerpend onderzoek) en € 5.000,- voor kennisdeling. Vervolgplannen worden beoordeeld door de adviescommissie zoals samengesteld voor de eerste fase.

impactfase

Een derde fase van subsidie is specifiek gericht op activiteiten die de impact van het project kunnen vergroten. De impactsubsidie wordt ingezet voor activiteiten waarin ontwerpkracht wordt ingezet voor de ondersteuning van de partners in de systematische verankering van resultaten van ontwerpend onderzoek binnen hun reguliere werkwijzen. Daarnaast kan subsidie worden gebruikt voor het breder verspreiden van de resultaten van het ontwerpend onderzoek naar derden. Voor deze fase stelt het fonds een maximaal bedrag van € 7.500,- beschikbaar. De voorstellen voor deze fase worden door medewerkers van het fondsbureau beoordeeld.

reflectie en debat

Tot slot stelt het fonds een subsidiebedrag van € 40.000,- per open oproep beschikbaar voor projectvoorstellen gericht op reflectie en debat. Platforms, collectieven, culturele instellingen en/of ontwerpers kunnen voor een maximaal bedrag van € 20.000,- voorstellen indienen voor activiteiten, die gedurende de looptijd van de projecten (tussen)resultaten op innovatieve wijze beschikbaar stellen of op een innovatieve wijze daarop reflecteren. Selectie van voorstellen vindt plaats door de adviescommissie van de open oproep, tijdens de eerste fase.

planning van sluitingsdata (SD) open oproepen 2021 t/m 2024									
open oproep	aantal	SD 0-fase	aantal	SD eerste fase	SD vervolgfase	aantal	SD impactfase	aantal	SD reflectie
#1	16	jul-21	14	sep-21	jun-22	7	mrt-23	3	sep-21
#2	16	nov-21	12	jan-22	dec-22	6	sep-23	3	jan-22
#3	16	jul-22	14	sep-22	jun-23	7	mrt-24	3	sep-22
#4	16	nov-22	12	jan-23	dec-23	6	sep-24	3	jan-23
#5	16	jul-23	14	sep-23	jun-24	7	dec-24	3	sep-23
#6	16	nov-23	12	jan-24	dec-24				

faserings van projectsubsidies 2021 t/m 2024										
open oproep	aantal	0-fase	aantal	eerste fase	vervolg fase	aantal	impactfase	aantal	reflectie	totaal
#1	16	€ 5.000,00	12	€ 30.000,00	€ 40.000,00	7	€ 7.500,00	2	€ 20.000,00	€ 1.005.000,00
#2	16	€ 5.000,00	15	€ 30.000,00	€ 40.000,00	6	€ 7.500,00	2	€ 20.000,00	€ 1.222.500,00
#3	16	€ 5.000,00	12	€ 30.000,00	€ 40.000,00	7	€ 7.500,00	2	€ 20.000,00	€ 1.005.000,00
#4	16	€ 5.000,00	15	€ 30.000,00	€ 40.000,00	6	€ 7.500,00	2	€ 20.000,00	€ 1.222.500,00
#5	16	€ 5.000,00	12	€ 30.000,00	€ 40.000,00	7	€ 7.500,00	2	€ 20.000,00	€ 1.005.000,00
#6	16	€ 5.000,00	15	€ 30.000,00	€ 40.000,00					€ 1.170.000,00
										€ 6.630.000,00

3. impact versterkende activiteiten

Impact versterkende activiteiten zijn gedurende de looptijd van het stimuleringsprogramma gericht op:

1. het breed agenderen van actuele ontwerpopgaven;
2. bevorderen van bekendheid van subsidiemogelijkheden;
3. bevorderen van betrokkenheid samenwerkingspartners buiten de creatieve industrie;
4. matchmaking en begeleiding van partijen richting deelname;
5. faciliteren van kennisdeling van (tussen)resultaten tussen de projecten en intervisie;
6. communicatie van projectresultaten richting een vakinhoudelijk publiek.
7. monitoring, sturing en evaluatie van (de impact van) het stimuleringsprogramma;

1. het breed agenderen van actuele ontwerpopgaven

De complexe transitieopgaven van deze tijd vragen om nieuwe samenwerkingsvormen en inzet van ontwerpkraft. Met deze boodschap lanceert het Stimuleringsfonds elk voorjaar en elk najaar een nieuwe open oproep. De lancering van een open oproep gaat altijd gepaard met een gerichte verspreidingsstrategie en een landelijk (online of fysiek) evenement. In het agenderen van ontwerpkraft bij ruimtelijke transitieopgaven staat het Stimuleringsfonds echter niet alleen. Om een gezamenlijke boodschap uit te kunnen dragen naar een breed netwerk van partijen verkent het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie voor de lancering van open oproepen de samenwerking met partners als het uitvoeringsteam van de NOVI, Federatie Ruimtelijk Kwaliteit, het College van Rijksadviseurs, de Provinciale Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, BNA, BNI, BNO, BNSP HNI en de World Design Embassies (DDW).

2. bevorderen van bekendheid van subsidiemogelijkheden

Het Stimuleringsfonds lanceert elk voorjaar en elk najaar een nieuwe open oproep. Waar mogelijk leggen daarbij we tevens de verbinding met subsidiemogelijkheden van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie die buiten het programma vallen, bijvoorbeeld met een impulsregeling voor ruimtelijk ontwerp of met gesubsidieerde werkplekken voor young professionals werkzaam in de architectuursector. Zo kunnen we geïnteresseerden een nog diverser aanbod aan subsidiemogelijkheden bieden om tot samenwerking te komen binnen de thematiek van de open oproep.

3. bevorderen van betrokkenheid van partijen buiten de creatieve industrie

De Open Oproep vraagt om commitment en inzet van alle partijen binnen een nieuwe samenwerking. Om nieuwe samenwerkingsverbanden met partijen uit sectoren buiten de creatieve industrie optimaal te kunnen faciliteren wil het Stimuleringsfonds binnen de procedure van de open oproep actief de samenwerking met andere financiële partners gaan verkennen. Eerder werkte het Stimuleringsfonds al succesvol samen met het Agis Innovatiefonds binnen de open oproep Chronisch Gezond (2020) en met het ministerie van VWS binnen de open oproep Nieuwe woonconcepten voor Dak- en Thuisloze jongeren (2020). De samenwerking met deze financiële partners heeft in sterke mate bijgedragen aan de bekendheid van beide open oproepen bij partijen buiten de creatieve industrie. Daarnaast heeft een aanvullende financiering voor samenwerkingspartijen buiten de creatieve industrie de gelijkwaardige samenwerking binnen de projecten vergroot en zijn projectbetrokkenen hierdoor beter in staat gesteld projectresultaten te verankeren in hun reguliere

praktijken. Het Stimuleringsfonds verkent daarom de komende jaren verdere samenwerking met het Agis Innovatiefonds, en eventuele verbreding van een dergelijke samenwerking naar bijvoorbeeld het BPD cultuurfonds, Waddenfonds, Gieskes Strijbis fonds, VSB fonds, Stichting Doen en/of overheidsorganisaties.

4. matchmaking en begeleiding van partijen richting deelname;

Tijdens de tweejaarlijkse landelijke bijeenkomsten biedt het fonds expliciet ruimte aan ontmoeting tussen ontwerpers en opdrachtgevers, bijvoorbeeld met speeddates en individuele presentatiemogelijkheden. Ook na afloop van de publieke lancering biedt het Stimuleringsfonds ondersteuning aan partijen richting deelname. Met een reeks van werkbijeenkomsten begeleiden we geïnteresseerden richting een samenwerking en projectplan. Om daarbij optimaal gebruik te kunnen maken van bestaande netwerken zoeken we de samenwerking op met VNG en IPO, sluiten we aan bij bestaande landelijke evenementen zoals het IPO jaarcongres, het VNG-congres of de Dag van de Stad, maar ook bij relevante regionale evenementen. In de organisatie van de werkbijeenkomsten verkennen we daarnaast de samenwerking met ervaren kennispartners uit het ruimtelijk domein, zoals bijvoorbeeld Architectuur Lokaal of Vereniging Deltametropool.

5. faciliteren van kennisdeling van (tussen)resultaten tussen de projecten en intervisie;

De projectteams staan gedurende de looptijd van de projecten onder deskundige leiding van een externe projectleider, die de samenwerking en betrokkenheid van projectbetrokkenen ondersteunt en tevens de onderlinge kennisdeling tussen de projecten bevordert. Het Stimuleringsfonds organiseert diverse thematische bijeenkomsten en intervisie momenten. De onderlinge kennisdeling is erop gericht niet alleen inhoudelijke kennisontwikkeling op specifieke thema's te bevorderen, maar om de individuele projectresultaten aan elkaar te verbinden en daar meer algemene lessen uit te trekken met betrekking tot ontwerpmethodieken. Zo leiden de bijeenkomsten ertoe dat nieuwe ontwerppraktijken sterker verankerd worden in reguliere praktijken van projectbetrokkenen en de impact van de projecten wordt vergroot.

6. communicatie van projectresultaten richting een breder publiek.

De ambitie is om met een samenhangend geheel van activiteiten in vier jaar een sterk netwerk van koplopers en vernieuwers in het ruimtelijk domein te bouwen en nieuwe ontwerppraktijken te verankeren in reguliere praktijken van het netwerk. Dit netwerk is daarnaast van groot belang voor de verankering van nieuwe ontwerppraktijken bij een bredere groep van partijen in het ruimtelijk domein, zowel tijdens als na afloop van de looptijd van het programma.

Binnen deze programmalijn wordt daarom specifiek geïnvesteerd in een communicatief beleid, zowel op thematisch niveau van een open oproep als op programmaniveau. Op programmaniveau vertrekt de communicatiestrategie vanuit de doelstelling bekendheid te geven aan het programma, door (tussentijdse) resultaten op een aansprekende en doeltreffende manier naar buiten te brengen en zo ook op de langere termijn inzet van ontwerpkracht bij ruimtelijke transitieopgaven te vergroten. Op de website van het Stimuleringsfonds zal daartoe een apart webdossier worden ingericht, waar het programma, de Open Oproepen en (tussentijdse) resultaten aan belangstellenden beschikbaar worden gesteld. Daarnaast werkt het fonds aan verschillende vormen van content om resultaten gericht bij specifieke doelgroepen onder de aandacht te brengen.

De ambitie is om jaarlijks de volgende communicatiemiddelen te ontwikkelen:

- 4-6 artikelen in de landelijke pers of in vakbladen
- 4-6 animaties of video's
- 4 podcasts
- 1 publicatie

Ambitie is om daarnaast jaarlijks een passend en landelijk podium bieden met een expo en bijbehorende programmering om bijzondere projecten met het een breder vakinhoudelijk publiek te kunnen delen. We verkennen daartoe de mogelijkheden met landelijke partners als HNI, de IABR en/of World Design Embassies en met regionale partners verkennen we de mogelijkheid de expo ook te laten reizen. Voor goede voorbeeldprojecten maken we gebruik van de open oproepen, maar we leggen indien van toepassing ook verbinding met relevante projecten en vernieuwers, die niet door het stimuleringsprogramma werden ondersteund.

Het Stimuleringsfonds maakt voor de ontwikkeling en verspreiding van de communicatie uitingen met name actief gebruik van het netwerk van koplopers en vernieuwers. Daarnaast benaderen we bij de start van het traject een aantal mediapartners (te denken valt bijvoorbeeld aan partijen als Binnenlands Bestuur of vakbladen als RO magazine, De Architect of Blauwe Kamer) die we gedurende de looptijd op de hoogte houden en waar nodig actief betrekken. Bij actuele onderwerpen of uitkomsten met de potentie een breder publiek te interesseren, zetten we extra in op betrokkenheid van de landelijke pers en/of (vak)media. Te denken valt bijvoorbeeld ook aan een samenwerking met het programma Tegenlicht van de VPRO op een of meerdere thema's.

Om te waarborgen dat de ontwikkelde kennis ook na afloop van de looptijd van het programma beschikbaar kan blijven verkent het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie tot slot de samenwerking met partijen uit het ontwerponderwijs, kenniscentra en belangenorganisaties. Te denken valt dan aan een samenwerking met de Academies van Bouwkunst en de Technische Universiteiten, kenniscentra zoals Platform31 en bijvoorbeeld de VNG, IPO en Aedes.

7. monitoring, sturing en evaluatie van (de impact van) projectresultaten;

Om de impact van het programma als geheel gedurende de looptijd van het programma te kunnen monitoren stelt het Stimuleringsfonds bij de start van het programma een impact framework op. Bij de totstandkoming van het impact framework betreft het Stimuleringsfonds de programmaraad en waar nodig aanvullende relevante expertise. Te denken valt bijvoorbeeld aan kennispartners als DRIFT/Erasmus Universiteit Rotterdam en Centrum Ethos/VU Amsterdam, die tevens een rol kunnen spelen in de ondersteuning van monitoring en/of evaluatie.

impact versterkende activiteiten	doelstelling	potentiële samenwerkingspartners	doelgroepen
1. voorjaarsbijeenkomst (1x)	agenderen rol van ontwerp bij ruimtelijke transitieopgaven	uitvoeringsteam NOVI, HNI, World Design Embassies (DDW), Federatie Ruimtelijke Kwaliteit, College van Rijksadviseurs, Provinciale Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit, Staatsbosbeheer, BNA, BNI, BNO, BNSP, VNG, IPO, e.a.	aanvragende partijen: ruimtelijk ontwerpers en opdrachtgevende partijen zoals gemeenten, provincies, waterschappen, gebiedsontwikkelaars, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen, burgerinitiatieven e.a.
2. najaarsbijeenkomst (1x)	agenderen rol van ontwerp bij ruimtelijke transitieopgaven	uitvoeringsteam NOVI, HNI, World Design Embassies (DDW), Federatie Ruimtelijke Kwaliteit, College van Rijksadviseurs, Provinciale Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit, Staatsbosbeheer, BNA, BNI, BNO, BNSP, VNG, IPO, e.a.	aanvragende partijen
3. werkbijeenkomsten (12x)	begeleiden nieuwe samenwerkingen	VNG, IPO, lokale kenniscentra, Architectuur Lokaal, Vereniging Deltametropool, e.a.	aanvragende partijen
4. overlegstructuur fondsen (doorlopend)	nieuwe hybride financieringsmogelijkheden	Agis Innovatiefonds, Gieskes Strijbis fonds, Waddenfonds, VSB fondsen, Stichting Doen, BPD cultuurfonds, e.a.	aanvragende partijen
5. bijeenkomsten, artikelen, animaties/video's	kennisdeling tussen projecten	netwerk van projectbetrokkenen	netwerk van projectbetrokkenen
6. evenementen, expo, artikelen, animaties/video's, infographics, podcasts, publicatie	kennisdeling buiten projecten	netwerk van projectbetrokkenen, HNI, World Design Embassies (DDW), NOVI, VNG, IPO, landelijk dagblad, VPRO, de Correspondent, Binnenlands Bestuur, vakbladen (zoals ROMagazine de Architect, Blauwe Kamer, maar ook buiten CI) Platform 31, Aedes, de Nationale Monumentenorganisatie, e.a.	uitvoerende partijen: ruimtelijk ontwerpers en opdrachtgevende partijen zoals gemeenten, provincies, waterschappen, gebiedsontwikkelaars, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen, burgerinitiatieven e.a.
7. impactframework	impactmonitoring en -evaluatie	programmaraad, DRIFT/Erasmus Universiteit Rotterdam, Centrum Ethos/VU Amsterdam, Planbureau voor de Leefomgeving, Sociaal Cultureel Planbureau	min OCW, min BZK, min I&W, min LNV, min VWS, e.a.

4. governance

Het Stimuleringsfonds is inhoudelijk en procedureel verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma volgens het programmaplan. Het programma kent een externe programmaraad die het Stimuleringsfonds adviseert over de uitvoering van het programma. De programmaraad bestaat uit een divers gezelschap van circa 8 personen met onderstaande expertise. Leden hebben maximaal 4 jaar zitting in de expertgroep, m.u.v. de wisselende posities die een termijn van 1 jaar kennen. Het Stimuleringsfonds belegt tweemaal per jaar een bijeenkomst met de programmaraad ter bespreking van de voortgang van het programma en combineert dit waar mogelijk met een werkbezoek. Overleg met de programmaraad wordt voorgezeten door de directeur/bestuurder van het Stimuleringsfonds. Bij het overleg met de programmaraad is tevens aanwezig de programmaleider van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en, in de rol van opdrachtgever, vertegenwoordigers vanuit het ministerie van OCW en vanuit het ministerie van BZK.

externe leden programmaraad

- ministerie van BZK, directeur uitvoering NOVI
- SCP, programmaleider duurzame samenleving
- PBL, sectorhoofd Integrale Beleidsanalyse Leefomgeving
- lid van het College van Rijksadviseurs
- directeur/bestuurder HNI
- 2 jaarlijks wisselende posities vanuit het publieke domein op basis van actualiteit/thematische agenda
- 1 jaarlijks wisselende positie van opiniemaker

Daarnaast laat het Stimuleringsfonds zich in de beoordeling en selectie van projectvoorstellen per open oproep adviseren door een specifiek daartoe aangestelde adviescommissies. Een adviescommissie bestaat uit circa vier leden met relevante expertise op het gebied van ontwerp en specifieke doelstelling van de open oproep. Het stimuleringsfonds is verantwoordelijk voor het samenstellen en aanstellen van een adviescommissie. Het totaal aantal leden van de adviescommissies van de verschillende open oproepen vormt samen een pool van externe adviseurs. Het Stimuleringsfonds belegt eenmaal per jaar een overleg met de gehele expertgroep waarin de voortgang en evaluatie van gehonoreerde voorstellen uitvoerig worden besproken. Waar mogelijk wordt de bespreking gecombineerd met een bezoek aan één of meerdere projecten.

Het fonds stelt voorafgaand aan elk jaar een jaarplan op, dat wordt voorgelegd aan het ministerie van BZK en het ministerie van OCW. Daarin beschrijft het fonds zijn inhoudelijke en strategische voornemens, in relatie tot de begroting en de organisatie. Met het jaarplan kan steeds worden ingespeeld op actuele vraagstukken en ontwikkelingen. Het jaarplan is informerend van aard richting de ministeries. Het Stimuleringsfonds voert tweemaal per jaar overleg met haar opdrachtgevers - het ministerie van BZK en het Ministerie van OCW - ter bespreking van de voortgang van het programma. Daarnaast rapporteert het stimuleringsfonds jaarlijks over de behaalde resultaten van het programma in haar jaarverslag. Evaluatie van de impact van het programma vindt plaats in 2023 door de ministeries van BZK en OCW op basis van het impact framework, dat in de loop van 2021 wordt vastgesteld.